

La humanitat

Any II : Núm. 278
Barcelona, divendres, 30 setembre 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. :: Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

TEMA D'ACTUALITAT

¿On es reunirà el Parlament de Catalunya?

S'ha dit, oficiosament, que s'està ja habilitant el que va ésser Palau d'Agricultura de l'Exposició de Barcelona, per tal de destinar-lo a estatjar provisionalment, el Parlament de Catalunya.

Un distingit arquitecte d'aquesta ciutat, al qual hem consultat sobre la conveniència d'adaptar l'esmentat edifici a aquell fi, ens ha dit el següent:

—El Palau d'Agricultura, per la seva especial disposició arquitectònica i per la seva situació, no és el més indicat per a estatjar un Parlament. Però com que la manca, a Barcelona, de Palaus aprofitables és evident, cal pensar en un o altre edifici, sia el que sia. El d'Agricultura és humit i fred i careix de condicions... però és el que pot ésser, dins dels que s'ha pensat, és el que en té més.

—Si vos ho haguéssiu de resoldre, quin edifici triaríeu?

—No m'hi pensaria gens. Portaria el Parlament de Catalunya a l'espai real del Parc de la Ciutadella, on fins ara hi han estat instal·lats els museus de Barcelona. Aquest edifici, amb una reforma assenyada, reuniria les necessàries condicions de capacitat, aïllament i situació topogràfica. Podria fer-s'hi una gran sala de sessions i sales auxiliars i dependències. Voltat de jardins, resultaria un Parlament de força visualitat...

Recollim aquestes suggerències, per si, qui té al seu càrrec aquest afer, les creu d'èsser ateses.

XINA I JAPO

Continuen lluitant les tropes a Manchúria

Kharbin. — Hom té notícies de bona font, les quals confirmen l' aixecament de les tropes manxúrianes que guardaven el ferrocarril a Manchuli i Hailar.

Després d'un fort combat, aconseguiren apoderar-se, ultra de les esmentades poblacions, de Dalainor i Puhatu, desarmant la fracció de les guarnicions que es mantenien lleials.

Les primeres notícies d'aquesta sublevació feren desvetllar la temença per la sort que podien córrer els residents japonesos, però se sap que les autoritats soviètiques els donaren refugi en territoris russos per la qual cosa traspessaren la frontera.

Fonogrames de «La Humanitat»

MILITARS

A hores d'ara ja haurà pronunciat el seu discurs Manuel Azaña. L'Impassible no és pas un home que es distingeixi per les seves paraules. No li plauen ni la popularitat, ni les declaracions polítiques. Troba que fan soroll de banda municipal. Però quan Manuel Azaña diu que ha de pronunciar un discurs, és que ha de dir alguna cosa nova. Què dirà Manuel Azaña? Manuel Azaña és un home que veu clar el sentit de la política nacional que cal fer. Ell veu, Espanya com una terra sense ombra. Es a dir, una terra plana, sense arbres, sense edificis, sense institucions. Cal fer-ho tot. Cal bastir-ho tot. Cal crear. I de la mateixa manera que són precisos 27.000 escoles perquè la gent deixi de viure en un estat quasi salvatge i passi a ésser ciutadana, també creu que ha de crear un Exèrcit. Crear un Exèrcit? Què no hi és? Es que per ventura aquesta gent que va abillada amb uniformes llampants pels carrers i que toquen músiques carrinçones en els quioscos que hi ha al cap d'amunt de tot passatge de població, cap de partit judicial, no són l'Exèrcit? Es que l'Anuari Militar d'Espanya es publica en blanc? Sí, hi ha uns soldats que sembla que fan una Universitat. Com també hi ha uns jutges i uns magistrats que sembla que fan una Justícia... A Espanya no hi ha res fet. Tot està per fer. Amb la Constitució a la mà i un Parlament apte i obert, com és l'actual, es pot anar creant tot el que fa falta. I això tendeix tota la política de don Manuel Azaña. Política de realitats. Política de concrecions. Política de fets. Autonomies. Reforma Agrària. Reconstrucció interna. Reforma de l'economia. Creació d'un Exèrcit. Es parla de les maniobres militars del 2, 3 i 4 a Pisuerga. Es parla de la creació de nous mitjans bèl·lics... Això els pacifistes no ho veuen amb gaires bons ulls. Els esperantistes, els vegetarians, els partidaris de la cria del canari, tampoc. Per raó molt militar i militarisme és la mateixa cosa. De fet, sota el règim monàrquic ho era. Com ho era a Alemanya sota el signe dels Hohenzollern. Però una cosa és la milícia d'un país i una altra que el país sigui de la milícia. Espanya no té escoles. Ha de fer-les. Espanya no té Justícia. Cal estructurar-la. Espanya no té Exèrcit. Es necessari fer-lo. L'Exèrcit és la preocupació principal de Manuel Azaña. Demà hi pot haver una topada europea i Espanya estaria sotmesa al caprici de les potències en guerra que la tractarien amb el menyspreu i el vilipèndi en què va viure Espanya en els anys de la darrera guerra. Don Manuel Azaña té un sentit viu d'Espanya. I no vol que el país estigui sotmès al caprici de ningú més que dels espanyols. Tothom sap que a Itàlia es viu en un ambient antifeixista que va creixent. L'únic que atura aquest ambient antifeixista, és l'esperit antifrançès. Els italians són més antifrançesos que antifeixistes. Davant d'una guerra contra França, tots els italians, feixistes o no, es posarien al costat de Mussolini i aquest seria l'heroi de tot el país, sense cap mena de discussió. El dia que el feixisme es veïés boria avall, és ben segur que realitzaria un cop contra Itàlia. Les maniobres militars darrerres a França — encara que n'hagin dit "moviments coordinats" per dissimular — i la curse cap al perfeccionament de l'aviació italiana són una demostració del perill d'una nova guerra. "La guerra e bella ma incommoda", com digué el periodista italià Morelli en un llibre de la post-guerra. En un conflicte italo-francès, Espanya, que té interessos al Marroc, com França i com Itàlia, què faria? Es que seria a començar amb els atacs als soldats del Nord d'Àfrica? Es que hauriem de seguir vivint tolerant els atacs als vaixells mercants d'Espanya, amb aquella covarda passivitat, amb aquella vergonyant misèria moral dels temps de Dato i de Romanones? Es per això que Manuel Azaña vol crear un Exèrcit. Es a dir, fer-lo efectiu. Ara costa diners i no serveix per a res. Cal que els diners que s'emprin amb l'Exèrcit, donin un producte. Llavors hom pensa i quin paper faran els socialistes a tot això? Llegint amb atenció les discussions hagudes a l'"Agrupación Nacionalista Madrileña", per a estudiar la posició de l'entitat en el proper Congrés del Partit, hom ha llegit unes paraules que tenen una gran importància. Una d'elles es refereix a una proposició aprovada per unanimitat que diu: "...que se hagan con frecuencia girones de propagandistas sobre cooperación, antimilitarismo, organización sindical..." I el mateix dia fou aprovada una proposta del socialista Cubillo, que diu: "Creación de las escuelas primarias necesarias en toda España, dotándolas de cantinas, roperos, duchas, talleres, etc., con preferencia a cualquier otra atención, especialmente militar y de tipo bélico..." Aquests dos paràgrafs són ben significatius. Es que podria venir per aquest indret el rompiment entre els republicans d'esquerra i els socialistes? Es que pesaria més en els socialistes el sentit sever i estricte d'un pacifisme doctrinari que no pas la no seguretat nacional i patriòtica, sinó la defensa d'unes llibertats democràtiques que en cas d'un atac guerrer quedarien malbaratades? Aquesta discussió haguda en la "A. S. M.", demostra que els socialistes estan alerta en les qüestions militars.

Però Manuel Azaña és un home que sap on va i el que vol. Crear un Exèrcit no és fer militarisme. Donar a les despeses de l'Exèrcit una utilitat, no és crear un ambient bèl·lic, sinó fer produir els diners que el país despèn en la seva defensa possible. Un home com Manuel Azaña, que ha estalviat més de cinquanta milions en el període 1931-32 del pressupost del Marroc i que ha estalviat més de 40 milions en el pressupost del ministeri, no vol pas dir que pensi per una política militarista. El que vol és crear un Exèrcit que ara només està sobre el paper i viu del pressupost sense fer res. Es a dir, que el pas de Manuel Azaña pel ministeri de la Guerra, no tindria el fet de destruir per destruir; sinó el d'haver enderrocat un esperit militarista, monàrquic i d'una inutilitat tècnica per a fer un Exèrcit democràtic, tècnic i eficient.

Tots aquests antimilitaristes que ens han sortit fan l'efecte de gent subvencionada pel més enllà. Molts d'ells, per no dir tots, saben perfectament el camí de les Ambaixades. No l'han pas oblidat d'aquells anys tràgics i sinistres de 1916 i 1917, dels quals Lleó Daudet, va dir, "que hi hagué la necessitat de creure en Déu".

LLUCIA VINYES.

Com el clergat espanyol es riu de la República... (Segons el setmanari "Maria Rita", d'Oporto)

Declaracions del President de Catalunya

Dilluns donarà compte als periodistes del nou Consell. — El Parlament de la Generalitat funcionarà a primers de desembre, i, per tant, les eleccions tindran lloc el mes de novembre.

Els periodistes han estat rebuts aquest migdia pel President de la Generalitat en el seu despatx oficial, com cada divendres.

Després de preguntar al President Macià pel seu estat de salut, els informadors han començat a inquirir notícies de la seva autoritzada veu, referents a l'actual moment polític.

—Sabeu quan vindrà el senyor Alcalá Zamora? — ha preguntat un dels companys.

—No crec que vingui per ara, ha respost. Suposo que serà quan ja hi hagi a Catalunya el Govern definitiu i naturalment, després de les eleccions.

Això no és cosa seva — ha afegit — és assumpte a resoldre pel Govern de Madrid. Nosaltres el podem invitar però ell ha de resoldre la data d'acord amb els ministres.

Segurament serà una vegada elegit el Parlament català i el Govern de la Generalitat de Catalunya.

—Quan creu vostè — ha preguntat un dels informadors — que funcionarà el Govern definitiu?

—Jo crec que a primers de desembre ja hi haurà el Parlament elegit i durant el mateix mes ja haurà estat nomenat en Govern definitiu de la Catalunya autònoma.

—Ha llegit les declaracions del senyor Hurtado publicades en un diari de Madrid.

—He sabut que han estat publicades però encara no he tingut temps de llegir-les.

—Referint-se sempre a les esmentades declaracions un informador ha

fet diverses preguntes a les quals ha respost el senyor Macià que el traspàs de serveis a la Generalitat es farà ràpidament i que no es pot encara fixar la data justa en que tindran lloc les eleccions car ha d'ésser fixada d'acord amb el Govern de Madrid.

—I de la solució de la crisi actual, que ens podeu dir.

—Dilluns a aquesta hora, us facilitaré la llista del nou Govern i a la tarda o al mateix matí, convocaré un nou Consell.

—Seguidament ha dit el senyor Macià que cada dia anirà a la Garriga on hi passarà les tardes i que únicament rebra visites a Barcelona durant els matins.

—¿Ens podríeu dir si és cert el rumor que l'E. R. de C. anirà a les properes eleccions junt amb altres partits d'esquerra?

—Això jo no ho puc dir — ha respost —, puix que ha d'ésser un acord pres en un Congrés i, tal com vosaltres no ignoreu, el Congrés anunciat no s'ha celebrat encara.

—Heu sentit el discurs que ha pronunciat aquest matí, a Santander, el senyor Azaña?

—N'he sentit una part en la qual parlava de la seva visita a Catalunya i de l'aprovació de l'Estatut.

—Què us ha semblat?

—M'ha semblat molt bé en línies generals. Es un home de govern que exposa el seu criteri sense vacil·lacions i sense que hi pugui haver dubte del

que es proposa fer i és per això que m'agrada.

—¿Heu llegit el parlament del senyor Ventosa i Calvell?

—No l'he llegit. Crec que avui el porten alguns diaris.

Després d'aquestes paraules, el President Macià s'ha acomiadat dels periodistes no sense preguntar-los abans si tenien alguna altra pregunta per formular.

Quan els periodistes ja es disposaven a marxar, el President els ha dit que semblava que alguns periodistes madrilenys s'havien exclamat de què no els hagués rebut, la qual cosa no és certa, car tots ells, o bé la major part, foren saludats pel senyor Macià d'ingènue, al matí, després de pronunciat els discursos, entretista a la qual foren presents els reporters barcelonins.

ELS PRIMERS FREDS

Enguany, tindrem encara dies de calor?

—L'estiu, ja s'ha acabat!

—Ja tenim l'hivern al damunt!

Aquestes són les paraules que avui es senten pertot arreu. El descens de la temperatura que s'ha observat i la reaveny d'inundacions, tempestes i nevades prematures, que porten els diaris, motiven el comentari obligat.

—Ja som a l'hivern...

El cert és que el termòmetre ha baixat seriosament, i això, al setembre, alarma aquells que ja s'han dolgut de la inexistència d'estiu que s'ha observat enguany.

Al Port de la Bonaigua ja ha nevat. Abans d'ahir hi havia vint centímetres de neu, i el fred es deixarà sentir en marcar el termòmetre tres graus sota zero. A l'Estany Gento, també neva copiosament i el termòmetre baixà a sota zero. A la Vall d'Aran, també la neu ha fet la primera visita...

—No us alarmeu, diuen persones autoritzades en qüestions meteorològiques. Aquest fred primerenc és prematur... i encara tornarà a sentir-se calor. La primera quinzena d'octubre serà normal...

Esperem que no s'equivoquin els entesos. Mentrestant, en tots els llits hi ha estat posada la primera flassada i els abrics han estat espolsats per tal de treure'ls el baf de naftalina.

Aquest matí, a Santander, el cap del Govern, senyor Azaña, ha pronunciat un parlament de gran importància política

(Llegiu informació a la pàgina 6)